

**ความคาดหวังและความพึงพอใจนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล :
กรณีศึกษาการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและการเรียนการสอนแบบออนไลน์**

**The Study of Expectation and Satisfaction among Students in Bangkok
Metropolitan Region : A Case Study of Traditional Learning Approach and Online
Learning Approach**

นันทวิช เหล่าวิชยา

Nantawich Laowishaya

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

E-mail : nantawich.1@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความแตกต่างด้านเพศ อายุ รายได้ ภูมิลำเนา ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ต่อความคาดหวัง และความพึงพอใจที่มีต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 305 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ทำการวัดลักษณะทางประชากรศาสตร์ ความคาดหวัง และความพึงพอใจที่มีระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. เพศ อายุ รายได้ ภูมิลำเนา ที่แตกต่างของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
2. เพศ อายุ รายได้ ภูมิลำเนา ที่แตกต่างกันของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
3. ความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและแบบออนไลน์มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ : ความคาดหวัง ; ความพึงพอใจ ; การเรียนการสอน ; การเรียนการสอนแบบออนไลน์

ABSTRACT

The objectives of the research are to study the influence of gender, age, income, domicile of the Students in Bangkok Metropolitan Region on the difference in expectation and satisfaction of Traditional Learning Approach and Online Learning Approach. All Students in Bangkok Metropolitan Region are survey population of which a sample of 305 people and data analysis by Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, One-Way ANOVA and Pearson product-moment correlation coefficient.

The Result of the survey can be summarized as follows :

1. The comparison of student's characteristic on gender, age, income, domicile showed the expectation on Traditional Learning Approach and Online Learning Approach was not different statistically

at 0.05 significant levels.

2. The comparison of student's characteristic on gender, age, income, domicile showed the satisfaction on Traditional Learning Approach and Online Learning Approach was not different statistically at 0.05 significant levels.

3. The expectation and satisfaction of Traditional Learning Approach and Online Learning Approach had a relationship.

Keywords : Expectation ; Satisfaction ; Learning Approach ; Online Learning System.

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นจากปัจจัยหรือตัวแปรใดก็ตาม รวมถึงตัวแปรด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วจนส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ ตั้งแต่สถาบันครอบครัวจนถึงระดับประเทศ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษา และการเรียนการสอน

ในอดีตผู้เกี่ยวข้องกับแวดวงการเรียนการสอนจะคุ้นชินกับภาพการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ทั้งในด้านสื่อการเรียนการสอน และรูปแบบการสร้างปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนการสื่อสารต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องฉายเอกสารเพื่อเป็นเนื้อหาประกอบการเรียน การใช้แผ่นใสเพื่อเป็นสื่อการเรียน หรือการส่งงานในระบบรูปเล่ม เป็นต้น แต่เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาททางด้านการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้ลักษณะการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมดังกล่าวนั้นถูกลดบทบาทลงไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และถูกแทนที่โดยการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ซึ่งเรียกว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์

การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ระบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น โดยเว็บไซต์วิกิพีเดียได้นิยามถึงการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ หรือ E-Learning ว่าคือ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีทางข้อมูลและการสื่อสารในการเรียนการสอน [9] ขณะที่เว็บไซต์เน็ตไทยแลนด์ดอทคอมได้นิยามถึงการเรียนการสอนแบบออนไลน์ว่า คือ การเรียนการสอนในลักษณะ หรือรูปแบบใดก็ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเนื้อหา นั้น กระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ [4]

ทั้งนี้เมื่อนิยามถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วพบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ สื่อที่ผู้ใช้งานต้องพึ่งพาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงเนื้อหา [9] ขณะที่เว็บไซต์อิเล็กทรอนิกส์มีเดีย

ได้นิยามความหมายว่า ข้อมูล หรือข่าวสารที่ถูกสร้าง เผยแพร่ และเข้าถึงได้โดยอิเล็กทรอนิกส์ [12] จากข้อมูลข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การเรียนการสอนในระบบออนไลน์นั้น คือ การนำเอาสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเรียนการสอน

ทั้งนี้เมื่อนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันจะพบว่า การเรียนการสอนในระบบออนไลน์นั้นสามารถอำนวยความสะดวกให้กับทั้งผู้เรียน และผู้สอนได้เป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ยังมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมพอสมควร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อปรับตัวของผู้สอน และผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

จากบทความเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย โดยดารารัตน์ จันทร์กาย [1] ได้ระบุถึงแนวทางการส่งเสริมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยมาหลายแนวทาง หนึ่งในนั้นคือ การส่งเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน หรือ Flip Classroom ซึ่งจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์บูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการจะพัฒนาการศึกษาไทยให้ดียิ่งขึ้นนั้น ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจำเป็นต้องบูรณาการร่วมกันระหว่าง การใช้สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบดั้งเดิม และออนไลน์ อย่างไรก็ตาม สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้นมีมากมายทั้งในส่วนของเว็บไซต์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ จำนวนมาก ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจำเป็นต้องเลือกสรรการใช้งานเหล่านั้นให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนของตน เพื่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชานั้น

ดังนั้นแล้วเพื่อเป็นการวัดผลว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรีสามารถใช้การเรียนการสอนทั้งสื่อดั้งเดิมและออนไลน์ได้สอดคล้องกับความคาดหวังและมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนทั้งสองรูปแบบเพียงใดนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งทำการศึกษาที่ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาอภิปรายผลวิจัยในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านเพศ อายุ รายได้ ภูมิฐานะ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ต่อความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านเพศ อายุ รายได้ ภูมิฐานะ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ต่อความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศ อายุ รายได้ ภูมิฐานะ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
2. เพศ อายุ รายได้ ภูมิฐานะ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
3. คาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ภูมิฐานะ
- 1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

2. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยเลือกใช้การเก็บข้อมูลด้านความคาดหวังและความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จากนักศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เคยเรียนหรือใช้งานสื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จำนวน 859,108 คน [11]

3. ระยะเวลาในการศึกษา

ดำเนินการศึกษาในช่วงภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2556 (เดือนมิถุนายน - สิงหาคม พ.ศ.2557)

4. กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 305 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างและรอรับคืนพร้อมทั้งตรวจสอบความเรียบร้อยของคำตอบทันที

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่เคยเรียนหรือใช้งานสื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จำนวน 859,108 คน [11]

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่เคยเรียนหรือใช้งานสื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ G*Power โดยโปรแกรมตั้ง

กล่าวจะเป็นการกำหนดขนาดตัวอย่างซึ่งจะทำการอ้างอิงกับสถิติที่นักวิจัยเลือกใช้ในการแปลผลการวิจัย

ผลการคำนวณของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวน 305 คน โดยครอบคลุมการวิเคราะห์ผลทางสถิติทุกประเภทในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Convenience sampling)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 ระดับความคาดหวังต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมกับระบบออนไลน์ แบ่งเป็น 16 ข้อย่อยในส่วนที่ 2 ใช้แบบลิเคิร์ทสเกล (Likert scale) เป็นการให้สเกลคำตอบ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดย [5] บุญชม ศรีสะอาด [5] กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 = ระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 = ระดับมาก
- 2.51 - 3.50 = ระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 = ระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 = ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมกับระบบออนไลน์ แบ่งเป็น 16 ข้อย่อย

ในส่วนที่ 3 ใช้แบบลิเคิร์ทสเกล (Likert scale) เป็นการให้สเกลคำตอบ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดย บุญชม ศรีสะอาด [5] กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 = ระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 = ระดับมาก
- 2.51 - 3.50 = ระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 = ระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 = ระดับน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคำถามก่อนนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 ชุด เพื่อทำการทดสอบเครื่องมือ (Pre-test) แล้วใช้การตรวจความเชื่อถือได้ของเครื่องมือของการวิจัย ด้วยสูตร ครอนบาค แอลฟา ได้ค่าแอลฟา เท่ากับ .94 ซึ่งหมายถึง เครื่องมือมีระดับความเชื่อมั่นสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวน 305 ชุด ในช่วงเดือนสิงหาคม 2557 ใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและรวบรวมมาทันทีเมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบเสร็จ

จากนั้นตรวจสอบหาแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำข้อมูลที่ได้อ้างอิง และนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติและตอบสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยสำรวจ ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ส่วนการทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ทดสอบค่าสถิติโดยใช้ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 305 ชุด เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 และเพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 มีอายุระหว่าง 19-20 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40 21-22 ปี จำนวน 115 คน ร้อยละ

37.7 และ อายุ 17-18 ปี จำนวน 68 คน ร้อยละ 22.3 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า เดือนละ 50,000 บาท จำนวน 123 คน ร้อยละ 40.3 รองลงมา คือ 40,001 - 50,000 บาท จำนวน 53 คน ร้อยละ 17.4 และเดือนละ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 42 คน ร้อยละ 13.8

นอกจากนี้ จากการสำรวจยังพบอีกว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยกับบิดา หรือมารดามากที่สุด จำนวน 182 คน ร้อยละ 59.7 รองลงมาคือ พักอาศัยคนเดียว จำนวน 79 คน ร้อยละ 25.9 และพักอาศัยกับเพื่อน จำนวน 28 คน ร้อยละ 9.2 ในส่วนของภูมิภคานของนักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 156 คน ร้อยละ 51.1 อยู่ต่างจังหวัด จำนวน 149 คน ร้อยละ 48.9

2. ความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม และระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จากผลการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในเรื่องของความสามารถในการเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง และการทำแบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมาย มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.94 รองลงมาคือ ความคาดหวังต่อความชัดเจนของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 ขณะที่ด้านที่มีความคาดหวังน้อยที่สุด คือ การเข้าถึงเอกสารประกอบการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.07

ขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.01 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในเรื่องการเข้าถึงเอกสารประกอบการเรียนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความคาดหวังต่อระบบการค้นคว้าที่ง่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.46 และคาดหวังต่อการส่งงานหรือการอัปโหลดงานให้อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.44 ขณะที่ด้านที่มีความคาดหวังน้อยที่สุด คือ การระดับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47

3. ความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม และระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จากผลการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในเรื่องของสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88 รองลงมาคือ ความ

ชัดเจนของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 และพึงพอใจในความสมบูรณ์ของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 ขณะที่ด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การใช้เอกสารประกอบการเรียนแบบดั้งเดิม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.3

ขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.06 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากเอกสารประกอบการเรียน และการส่งงานหรือการอัปโหลดงานให้อาจารย์ผ่านระบบออนไลน์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.36 รองลงมา คือ มีความพึงพอใจต่อการที่สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้นเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.32 และพึงพอใจจากการทำแบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.25 ขณะที่ด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อการรักษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

1. เพศ อายุ รายได้ ภูมิลำเนา ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 (แสดงตัวอย่างเฉพาะความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง โดยเพศชายมีระดับความคาดหวังที่ 3.92 เพศหญิง 4.07 มีค่า p-value อยู่ที่ .971)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

เพศ	ค่าเฉลี่ย	SD.	t-test	p-value
ชาย	3.92	.5326	-2.446	.971
หญิง	4.07	.5242		

P < 0.5

2. เพศ อายุ รายได้ ภูมิลำเนา ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 (แสดงตัวอย่างเฉพาะความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ระหว่างนักศึกษาที่มีรายได้ต่อครัวเรือนแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 40,001 - 50,000 บาท มีระดับความคาดหวังมากที่สุด ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีระดับความคาดหวังน้อยที่สุด มีค่า p-value อยู่ที่ .182)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความพึงพอใจในระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ระหว่างนักศึกษาที่มีรายได้ต่อครัวเรือนต่างกัน

รายได้ครัวเรือน	ค่าเฉลี่ย	SD.	F-test	p-value
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.95	.7117	1.53	.182
10,001 - 20,000 บาท	3.97	.6338		
20,001-30,000 บาท	4.14	.5042		
30,001 - 40,000 บาท	4.10	.5888		
40,001 - 50,000 บาท	4.22	.4933		
50,001 บาทขึ้นไป	4.01	.5719		

$P < 0.5$

3. ความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ที่ .792 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจในระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

ตัวแปร	ความพึงพอใจกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม
ความคาดหวังกับระบบ	
การเรียนการสอนแบบดั้งเดิม	.792 ***

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4. ความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ที่ .717 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจในระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ตัวแปร	ความพึงพอใจกับระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
--------	--

ความคาดหวังกับระบบ	
การเรียนการสอนแบบออนไลน์	.717***

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบออนไลน์ในระดับมากทั้งสองด้าน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ ขำอยู่ และคณะ (2551) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษา ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ชลบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อระบบการจัดการเรียนการสอนในระดับมากเช่นกัน

ขณะที่ ผลการศึกษาของรัชตา ธรรมเจริญ วิทวัส ดิษยะคริน สัตยารักษ์ และเจตนา สุทธิ สังกัพันธ์ [7] ที่ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่มีความคาดหวังต่อการเรียนการสอนทุกด้านในระดับมาก ซึ่งจากข้อมูลทั้งสองด้านแสดงให้เห็นว่า นักศึกษานั้นมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

ในส่วนของความพึงพอใจจากสื่อการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและแบบออนไลน์ที่ทำการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและแบบออนไลน์ในระดับมากนั้น ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ นฤมล กิจไพศาลรัตน์ [3] ที่ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจในภาพรวมของการเรียนการสอน ในระดับมาก จากข้อมูลข้างต้น

แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

2. ผลการวิจัยที่ทำการศึกษพบว่า เพศ อายุ รายได้ ภูมิสำเนา ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความคาดหวัง และยังไม่มีผลกับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยะรัตน์ เจริญประไพ ปิยาภรณ์ เตชะเรืองรอง และนนทนา ชาคารนุวัฒนพงศ์ [6] ที่ทำการศึกษเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจในการมาศึกษาที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หัวหิน ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พำนักอาศัยแตกต่างกันจะมีความคาดหวังต่อการมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หัวหินไม่แตกต่างกัน รวมถึงยังพบผลการศึกษาก่อนว่า เพศไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หัวหินในทุกด้านไม่แตกต่างกัน รวมถึงยังพบว่าเพศก็ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน ซึ่งจากผลการวิจัยข้างต้นทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ รายได้ ภูมิสำเนา ของนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีผลต่อความคาดหวังและความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทั้งสิ้น ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มเป็นความแตกต่างแบบไม่มีนัยสำคัญ

3. ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทั้งในส่วนของการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผลวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความคาดหวังจากสื่อ (Expectancy-Value Theory) โดย McCombs, M.E., & Becker, L.B. [12] ระบุว่า มนุษย์จะต้องมีความคาดหวังต่อสื่อ จากนั้นความคาดหวังดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การเปิดรับ หรือการใช้งานสื่อดังกล่าว จนกระทั่งเกิดความพึงพอใจต่อการใช้งานสื่ออื่นๆ ในที่สุด ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อระบบการเรียนการสอนทั้งแบบดั้งเดิมและแบบออนไลน์ในระดับมาก ความคาดหวังดังกล่าวนี้ได้ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างความพึงพอใจจากรูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 2 รูปแบบในระดับมากเช่นกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. เพศ อายุ รายได้ ภูมิสำเนา ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
2. เพศ อายุ รายได้ ภูมิสำเนา ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์
3. ความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม และความคาดหวังกับระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เช่นกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการวัดผลเรื่องความคาดหวังต่อระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังสูงทั้งสองด้าน โดยเฉพาะการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ผลวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์จากระบบการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กระบวนการในการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์แบบและสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การบูรณาการทางองค์ความรู้ได้ในที่สุด
2. เนื่องจากการทำวิจัยในครั้งนี้เน้นไปที่นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นหลัก ดังนั้นแล้วเพื่อให้เห็นภาพของการวิจัย และให้งานวิจัยมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น จึงควรทำการศึกษาข้อมูลจากประชากรที่มีความหลากหลายมากกว่าเดิม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัย ทั้งในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมถึงนัก

วิชาการทั้งหลายที่ถ่ายทอดข้อมูลอันเป็นประโยชน์ซึ่งนักวิจัยได้นำใช้ประกอบในเนื้อหาเพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดารารัตน์ จันทร์กาย. (2557). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย**. บทความส่วนหนึ่งในการศึกษาระดับครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- [2] ทิพย์ ขำอยู่ และคณะ. (2551). **ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษา ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ชลบุรี**. รายงานผลการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- [3] นฤมล กิจไพศาลรัตน์. (2547). **ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์**. รายงานการวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] เน็ตไทยแลนด์ดอทคอม. (ม.ป.ป.ก.). **E-learning คืออะไร**. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก http://www.netthailand.com/home/articles.php?art_id=12&start=1
- [5] บุญชม ศรีสะอาด. (ม.ป.ป.ก.). **การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า**. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2558, จาก www.watpon.com/boonchom/
- [6] ปิยะรัตน์ เจริญไพ, ปิยะภรณ์ เตชะเรืองรอง, นันทนา ชาครานุวัฒน์พงศ์. (2551). **ความคาดหวังและความพึงพอใจในการมาศึกษาที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หัวหิน**. รายงานผลการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- [7] รัชดา ธรรมเจริญ, วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์, เจตน์สุญญ์ สังขพันธ์. (2557). **ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่**. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 5
- [8] วิกีพีเดีย. (ม.ป.ป.ก.). **E-learning**. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก <http://en.wikipedia.org/wiki/E-learning>
- [9] วิกีพีเดีย. (ม.ป.ป.ก.). **Electronic Media**. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก http://en.wikipedia.org/wiki/Electronic_media
- [10] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **สถิติการศึกษา ฉบับย่อ 2556**. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- [11] Electronic Media (Pty) Ltd. (ม.ป.ป.ก.). **Electronic Media**. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก <http://www.electronicmedia.co.za/>
- [12] McCombs, M.E., & Becker, L.B. (1979). **Using Mass Communication Theory**. Englewood Cliffs, New jersey : Prentice Hall.